Magiczny Kraków

Potwierdzenie Przywilejów

2012-04-17

Ogromny i piękny Rynek Główny w Krakowie, uderza dziś swą monumentalnością, rozmachem wolnej przestrzeni, ujętej w cudowne ramy attyki *Sukiennic*, szczytów kamienic i pałaców oraz wież *Mariackiego Kościoła*. Ten ogromny plac kiedyś był gęsto zabudowany różnymi budynkami. Dawny wygląd rynku zachował się jedynie na dawnych grafikach i obrazach, przechowywanych w krakowskich muzeach. Pomiędzy istnym rojem kramów, jatek i straganów był jednak niewielki, pusty kąt na płycie rynku. Był to obszar pomiędzy dzisiejszą wieżą ratuszową a wylotem ul. Brackiej. Miejsce to krakowianie zwali *na goldzie*, co można przetłumaczyć jako *na hołdzie*, a jeszcze dokładniej jako miejsce gdzie sprawowano hołdy. To właśnie tutaj ustawiono trybunę - *theatrum,* na którym hołd Zygmuntowi I Staremu składał Albrecht Hohenzolern w **1525 r**. Miejsce to upamiętnia dziś tablica. Miało tu miejsce także wiele innych zdarzeń. W grudniu **1683 r.** święcono tu np. wielki triumf wiedeński Jana III Sobieskiego. Obok wydarzeń radosnych i triumfalnych, *na goldzie* wiało czasem grozą. Tak było wtedy gdy wykonywano tu publiczne wyroki śmierci.

Dla mieszkańców miasta najważniejsze jednak były te spotkania *na goldzie*, które odbywały się zawsze w pierwszy dzień po koronacji nowego króla. Był to dzień, w którym król wybierał się w swą pierwszą podróż w koronie. Nie była to podróż daleka. Ot, aż z Wawelu na krakowski rynek. *Na goldzie* wznoszono wówczas trybunę, na której, na przygotowanym tronie zasiadał Jego Majestat. Najbardziej wyuczony rajca, lub czasem wynajęty do tego celu uczony krakowskiej akademii wygłaszał po łacinie wspaniałą oracją a mieszczanie składali hołd wierności nowemu władcy, najczęściej z „dowodami" umiłowania w postaci brzęczącej gotówki. Na koniec królowi podawano księgę, wspaniały kodeks, w którym spisane były w porządku chronologicznym wszystkie przywileje Krakowa, jakie miasto otrzymało począwszy od przywileju lokacyjnego z 1257 r. Król nic nie mówił, kładł tylko swą prawicę na otwartych kartach kodeksu. Ten gest miał moc prawną. Oznaczał konfirmacje wszystkich miejskich przywilejów, potwierdzał ich obowiązujący charakter, nadawał im nowe znaczenie.

W *Bibliotece Jagiellońskiej* w Krakowie zachowały się dwa takie kodeksy. Pierwszy, wspaniale iluminowany **Kodeks Baltazara Behema** z **1505** r. (na zdjęciach), drugi, znacznie skromniejszy, **kodeks Michała Piątkowskiego** z początku XVII w. Trzeci **kodeks, Zygmunta Zaleskiego,** z końca XVII w. przechowywany jest w Archiwum Państwowym w Krakowie.

tekst: Michał Niezabitowski

Zobacz także:

Comber babski

Czterdziestu Mężów

Dni Krakowa

Emaus

Magiczny Kraków

[Jarmarki]

[Juvenalia]

[Kijacy]

[Klocki Popielcowe]

[Lajkonik]

[Ptasi Król]

[Pucheroki]

[Rękawka]

[Szopka Krakowska]

[Święta Wojna]

[Święto Kupieckie]

[Wianki]